

[Hassing Jørgensen.]

hindre Misbrug ved Fastsættelsen af Varepriserne. Undertiden har Diskussionen drejet sig om Varepriserne i Almindelighed, undertiden har Spørgsmaalet været, om man kunde gennemføre en virkelig Kontrol, et Tilsyn med Truster, Karteller eller Monopolvirksomheder. Til andre Tider har det været Detailpriserne, som har tiltrukket sig særlig Opmærksomhed. Det var navnlig Tilfældet i Perioden 1921—26, man kan sige mærkelig nok, thi netop i den Periode var Priserne jo gennemgaaende faldende. Men man fandt altsaa ikke, at Pristallet fra Ulandet trængte tilstrækkelig hurtigt igenem herhjemme.

Efter forskellige Forslag, som ikke blev til noget, fremattes i 1930 et Regeringsforslag om Prisaftaler m. v., hvorefter der blev søgt skabt en vis Organisation. Forslaget tog dog kun Sigte paa Truster, Karteller og lignende Sammenslutninger af monopolagtig Karakter. Man tænkte sig Undersøgelserne foretaget af et Raad paa 5 Medlemmer, som saa skulde udstyres med en ret vidtgaende Myndighed.

Dette Forslag blev imidlertid ikke til Lov. I sidste Øjeblik opnaaedes der et Forlig mellem Regeringspartierne og Partiet Venstre, og ud af dette Forlig kom den nugældende Lov. Jeg maa her bemærke, at Venstres Indsats til dette Problems Løsning har en noget ejendommelig Karakter, for vi hører ikke fra nogen anden Side en stærkere Bekymring, stærkere Klager over Misbrug fra Forretningsverdenens Side, Misbrug af Sammenslutninger, Misbrug af Koncentrationer, Misbrug af Indførselsrestriktioner, end fra det ærede Parti Venstre. Men naar det saa kommer til Stykket, er Partiet alligevel ganske overordentlig ængsteligt ved at tage Konsekvensen af disse Klager, og det, der kom til at foreligge som den nugældende Lov, tør man nok betegne som værende saa forsigtigt affattet, at det overhovedet ingen Virkning kunde faa. Det har bekræftet sig gennem de Bilag, som er knyttet til det foreliggende Lovforslag, at den gældende Lov har været uden praktisk Betydning. Og jeg maa sige, jeg synes ikke, det er vanskeligt at forstaa hvorfor. Loven kan nemlig kun anvendes, naar det drejer sig om „Truster, Karteller og lignende Sammenslutninger af monopolagtig Karakter“. Det er allerede i sig selv en meget kraftig Begrænsning, navnlig i Betragtning af saadanne Virksomheders Styrke i Forhold til den Klager, som Loven siger skal indgive en skriftlig og motiveret Klage. Dernæst kræves der, at den Aftale, der er

Tale om, skal have til Hensigt at gennemføre en Pris, der endog skal være *aabenbart* urimelig.

Og endelig er Udvalgets Myndighed overordentlig stærkt begrænset. Der er ingen Mulighed for, at Udvalget kan indkalde de ansvarlige Personer til Forklaring, ingen Mulighed for Forhandling; den eneste Mulighed, Udvalget har til Raadighed, er et Sagsanlæg, men selve Udvalgets Sammensætning — en Højesteretsdommer, en Landsretsdommer og et Medlem af Sø- og Handelsretten — maa nødvendigvis medføre megen Tilbageholdenhed i den Retning fra Udvalgets Side; det siger sig selv, at det vil være overordentlig pinligt netop for saadanne Udvalgsmedlemmer, om de skulde anlægge en Retssag, som de ikke var absolut sikre paa at vinde. Og der vil jo altid i den Henseende være en Risiko, eftersom der altid vil være Tale om et Skøn.

Naa, naar Loven saa godt som ingen Betydning har haft i de forløbne Aar, er det efter min Mening ogsaa noget begrundet i, at der næppe har været synderlig stærk Anledning til at gribe ind. Det er først i det sidste Par Aar, Priserne er begyndt at stige noget nævneværdigt, og jeg kunde tænke mig — i den Henseende er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Jensen-Broby —, at de usædvanlige Forhold, som Valutar restriktionerne har skabt, kan have givet Anledning til Overgreb og Misbrug.

Med mit Kendskab til Erhvervslivet er det mit erfaringsmæssige Indtryk, at saadanne ublu Prisaansættelser, som er forudsat i den gældende Lov, er meget sjældne, meget sjældnere end antaget. Ingen Virksomhed af Betydning kan klare sig uden paa Baggrund af sunde og hæderlige Principper; en Kundekreds kan ikke fastholdes, hvis den ikke føler sig positivt overbevist om, at den bliver behandlet ordentligt. Derfor er Udtrykket: *aabenbart urimelig Prisaansættelse*, meget sjældent anvendeligt i Forhold til Virksomheder, som har en nogenlunde permanent Karakter, og navnlig jo ikke i Forhold til Virksomheder, som er underkastet nogen Konkurrence. Der kan naturligvis tænkes Virksomheder, som befinder sig i en faktisk Monopolstilling, og som *kan* fastsætte en Pris, de selv anser for rimelig, men som andre ikke anser for rimelig, og som, efterhaanden som Virksomheden konsolideres, bliver stadig mindre rimelig, fordi en saa stor Avance ikke længer er fornøden til Virksomhedens Opretholdelse og Konsolidering.

Uden at jeg personlig kender noget til det, vil jeg dog gaa ud fra, at der i den